

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 30 lipca 2024 r.

Poz. 3637

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.148.2024.AJ WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 29 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 721 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

uchwały nr III/14/24 Rady Miejskiej w Knyszynie z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych.

UZASADNIENIE

W dniu 26 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Knyszynie podjęła uchwałę nr III/14/24 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 2 lipca 2024 i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 23 lipca 2024 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 721 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Z kolei art. 15 ust. 1a ustawy stanowi, że ekwiwalent pieniężny otrzymują również kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy, oraz strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

Organ stanowiący gminy na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy jest zobowiązany do określenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego.

Ustawodawca, w art. 15 ust. 2 ustawy, upoważnił Radę do określenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego i jednocześnie uregulował sposób naliczania ekwiwalentu pieniężnego, postanawiając: „Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę **liczoną od zgłoszenia wyjazdu** z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub **gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań**, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia.”

Z brzmienia art. 15 ust. 2 ustawy wyraźnie wynika, że omawiany ekwiwalent pieniężny (w przypadku uczestnictwa strażaka ratownika OSP w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu) ma być naliczany „**za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej**”. Natomiast w § 1 ust. 1 pkt 1 i 2 uchwały Rada dokonała nieuprawnionej modyfikacji przepisu ustawowego ustalając wysokość ekwiwalentu przysługującego za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, ćwiczeniu lub szkoleniu **za każdą rozpoczętą godzinę**. Takie działanie rady stanowi nieprawidłowe wykonanie upoważnienia ustawowego. Tego rodzaju regulacja prowadzi do niesłusznego zaniżenia świadczenia przysługującego strażakom ratownikom OSP z tytułu uczestnictwa ww. czynnościach, mających miejsce poza obszarem jednostki. Wobec powyższego, w ocenie organu nadzoru, wskazana wyżej regulacja uchwały stanowi modyfikację treści przepisu zawartego w akcie nadrzędnym, co z kolei powoduje istotne naruszenie prawa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 14 czerwca 2022 r., sygn. akt II SA/Bk 324/22, wskazał: „Ponadto przepisy art. 15 ust. 1 i ust. 2 analizowanej ustawy uprawniają radę gminy (miasta) od ustalenia ekwiwalentu pieniężnego "naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej". W treści zaskarżonej uchwały przyznano natomiast ekwiwalent "za każdą rozpoczętą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej". Nie budzi zatem wątpliwości, że zaskarżona uchwała pozostaje w wyraźnej sprzeczności z zakresem regulacji przekazanej radom gmin (miast) na podstawie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych (ustawy kompetencyjnej), zmieniając wprowadzoną omówionym przepisem zasadę.

Tymczasem, co trzeba wyraźnie podkreślić, podejmując akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny między tym aktem a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa. Naczelną zasadą prawa administracyjnego jest zakaz domniemania kompetencji, zaś normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Jeżeli więc organ stanowiący wychodzi poza wytyczne zawarte w upoważnieniu, a taka sytuacja wystąpiła w przedmiotowej sprawie, to mamy do czynienia z przekroczeniem kompetencji, a więc z istotnym naruszeniem prawa, co w konsekwencji musi skutkować stwierdzeniem nieważności aktu (wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 14 lipca 2011 r. sygn. akt II SA/Wr 230/11, wyrok WSA w Gliwicach z 3 lipca 2018 r., sygn. akt I SA/Gl 484/18, oba dostępne w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych).”

Organ nadzoru zwraca również uwagę na treść art. 15 ust. 2 ustawy, we fragmencie dotyczącym realizowania zadań z zakresu zabezpieczenia przez strażaka ratownika OSP obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym (art. 3 pkt 7 ustawy). Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę **liczoną od zgłoszenia gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań**, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy. Tymczasem Rada Miejska w Knyszynie ustaliła w § 1 ust. 1 pkt 3 uchwały ekwiwalent pieniężny „**za każdą rozpoczętą godzinę zabezpieczenia** obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym planie ratowniczym”.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Agnieszka Krystoń